

σταντινουπόλει, ἀλλὰ προΐόντος τοῦ χρόνου δυσχερέστησεν ἀμφοτέρους, προσενεχθεὶς ἀγερῶχος πρὸς τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἄνδρας, ἰδίως δὲ πρὸς τὸν Θεοτόκην ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐκ τοῦ ἐπομένου περιστατικοῦ.

Ὁ Θεοτόκης ἔτυχε παρ' αὐτῷ κατ' ἀρχὰς εὐμενοῦς δεξιώσεως καὶ προσχειρίσθη ἱεροκήρυξ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· συνῆψε δὲ φιλικωτάτας σχέσεις μετὰ πολλῶν ἄλλων ἐπιστήμων οἰκογενειῶν καὶ πρὸ πάντων μετὰ τοῦ ἡγεμονικοῦ οἴκου τοῦ Γκίκα. Ἀποθανούσης τῆς μητρὸς τοῦ Γρηγορίου Γκίκα, ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας, ὁ Θεοτόκης ἀπήγγειλε τὸν ἐπιτάφιον λόγον παρόντος τοῦ πατριάρχου, τῶν γερόντων καὶ τῶν ἀρχόντων, ἀλλ' εἴτε ἐξ αἰσθήματος εὐγνωμοσύνης, εἴτε ἐξ ἀκράτου συγκινήσεως περιέπεσεν εἰς τσαύτην ὑπερβολὴν ἐγκωμίων, ὥστε ὁ αὐστηρὸς πατριάρχης συνέστειλε τὰς ὁφρῦς ἐπὶ τοῦ θρόνου· κατὰ τὸ ἔθος, ὁ πατριάρχης ἀνέκραξεν, «Ὁ Ἐκκλησία δεῖται ἱεροκηρύκων, καὶ οὐχὶ κολάκων».

Ὁ πατριάρχης ἀπολύτως εἶχε δίκαιον· ἀλλ' ἴσως ἡδύνατο νὰ ἐπιτιμήσῃ τὸν ἄνδρα κατ' ἰδίαν, καὶ μᾶλλον ἐπιεικῶς· ἀλλ' ὁ Θεοτόκης ἐνδεικνύμενος τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, παρητήθη αὐθωρεὶ τοῦ ἀξιώματος καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἰάσιον.

Τοιαύτην εἰσήγαγε τάξιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὁ Σαμουήλ· ἀλλ' ἡ τάξις ἀπαρέσकुσα εἰς τινὰς τῶν ἐν ἀταξίᾳ τεθραμμένων ἐπήνεγκε τὴν πτώσιν αὐτοῦ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν ἐκείνων τῶν κανόνων, οὓς ὁ ἴδιος ὑπέβαλε περὶ ἀλλαγῆς πατριαρχῶν.

Διαδέχεται δ' αὐτὸν Μελέτιος ὁ Β' καὶ τοῦτον ὁ Θεοδόσιος Β', οὗ παραιτηθέντος ἀνακαλεῖται τὸ δ' ὁ κλεινὸς Σαμουήλ, πατριαρχεύσας δὲ ἐπὶ ἐν ἔτος καὶ ἓνα μῆνα, ἀποβάλλεται αὐθις, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν νῆσον Χάλκην διήκυσεν ἐκεῖ τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ ἐνδόξου αὐτοῦ βίου.

Ἐπὶ τῆς ὀλιγοχρονίου μὲν, ἀλλ' ἐπωφελεστάτης δ' αὐτοῦ πατριαρχείας κατώρθωσε νὰ ἐκδοθῇ βασιλικὸν διάταγμα, ἀπαγορευθὼν αὐστηρῶς τὴν εἰς τὰς τῶν κληρικῶν δίκας καὶ τοὺς γάμους ἐπέμβασιν τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν, ὡς ἀνέκοντα εἰς μόνην τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ πατριάρχου.

Ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἀοιδίου εἰς μόνος ἐξεδόθη, ὁ περὶ τραχωμάτων. Σώζονται δὲ καὶ πολλοὶ ἄλλοι λόγοι καὶ συντάγματα χειρόγραφα περιελθόντα εἰς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, οἵτινες παρεδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν κατὰ τὸ 1809 ἔτος πατριαρχεύσαντα Ἱερεμίαν πρὸς ἐκδοσιν· ἀλλὰ διέμειναν μέχρι τοῦδε ἀνέκδοτα.

Ἐπὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ πατριαρχείας ὁ Σα-

μουήλ ἐξέδωκε δεῦτερον σιγίλιον ἐπικυρῶν τὸν προβιβασμὸν τῆς Δέρκων εἰς τὸν διαδεξάμενον αὐτὸν Διονύσιον.

Τὸ σιγίλιον τοῦτο διαφέρει πολὺ τοῦ πρώτου κατὰ τε τὸ μήκος, τὸ πλάτος, καὶ τὸ περιεχόμενον. Εἶναι γεγραμμένον ἐπίσης εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἀλλ' ἀφελεστέραν καὶ γλαφυρωτέραν τῆς τοῦ πρώτου.

Τὸν Διονύσιον ἀποθανόντα διαδέχεται ὁ Ἀνανίας, πατριαρχεύοντας Θεοδοσίου τοῦ Β'. Ἐπ' αὐτοῦ ἐξεδόθη τὸ τρίτον σιγίλιον, δι' οὗ ἐπικυροῦται τρίτην ἤδη καὶ τελευταίαν φορὰν ὁ προβιβασμὸς τῆς ἐπαρχίας Δέρκων εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐγκρίτων. Εἶναι καὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐπὶ μεμβράνης, καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν παρὰ πλησίαν τῆς πρὸ αὐτοῦ. Χρονολογεῖται δὲ ἀπὸ τοῦ 1773 ἔτους ἐν μηνὶ μαρτίῳ Ἰνδ. ς'.

Α.

ΧΡΕΗ ΕΚ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Τῷ 1787 ἔτει αὐγούστου 5 ἐκηρύχθη παρὰ τῆς Τουρκίας πόλεμος ἐναντίον τῆς τε Αὐστρίας καὶ τῆς Ρωσσίας, βασιλεύοντος τοῦ Σουλτάνου Ἀμπδὺλ Χαμὶδ. Παρατεινομένου τοῦ πολέμου, ἡ βασιλεῖα περιττᾶσα εἰς χρηματικὰς δυσκολίας, ἀπήτητε τῷ 1789 ἔτει ἀρχομένῳ, παρὰ τοῦ γένους τῶν Ρωμαίων κατοίκων τῆς Κωνσταντινουπόλεως πέντε χιλιάδας ἑκατάς ἀργύρου διὰ νὰ κόψῃ νόμισμα διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πολέμου.

Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἦν τότε ὁ ἀπὸ Σμύρνης Προκόπιος, ὅστις συγκαλέσας γενικὴν συνέλευσιν διώρισεν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς συλλογῆς τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ καὶ ἀποδόσεως εἰς τὸ βασιλικὸν νομισματοκοπεῖον. Μετὰ δύο δὲ μῆνας, ἦτοι τῇ 29 ἀπριλίου 1789, μακρυνθέντος τοῦ κυρίου Προκοπίου ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, διεδέξατο αὐτὸν ὁ ἀπὸ Μαρωνίας κύριος Νεόφυτος, ὅστις καὶ τὸ ἔργον τῆς ρηθείσης ἐπιτροπῆς ἐπεδίωξε μετὰ θερμότερας σπουδῆς, καὶ κατωρθώθη ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἀπαιτηθέντος ποσοῦ, ἐγγυμνώθησαν μὲν τοι, αἱ ἱεραὶ ἐκκλησίαι πᾶσαι τῆς Πόλεως, Γαλατᾶ καὶ Καταστένου, οἱ πατριάρχαι, ἀρχιερεῖς καὶ οἱ τότε ἀκμάζοντες εἰσγεγεῖς, οὐχ ἥττον δὲ καὶ αἱ συντεχνίαι πᾶσαι τῶν ὀρθοδόξων κατοίκων· συνήχθη δὲ καὶ παρεδόθη εἰς τὸ νομισματοκοπεῖον ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους ἄργυρος καθαρὸς ὀκτάδες 4,523.30²/₃, ἐπληρώθη δὲ τὸ πρὸς συμπλήρωσιν ποσὸν, ἦτοι ὀκ. 476,369¹/₂, εἰς χρήματα πρὸς 3 παράδες ἕκαστον δράμιον, ἦτοι τὸ ὅλον ὀκ. 5.000· ἐτιμᾶτο τουτέστι γρόσια 14,304.

Λεπτομερὲς λογαριασμὸς τῆς ἐπινεμήσεως ἐκείνης σώζεται ἐν τοῖς πατριαρχείοις, ἐν κώδικι ἰδίῳ

κατεστρωμένος ὑπὸ τῆς τότε ἐπιτροπῆς, ἥτις ἀπέδωκε λόγον ἐπὶ γενικῆς συνελεύσεως τῷ 1790 ἔτει, αὐγούστου 8. Ἐν τῷ κώδικι ἐκείνῳ φαίνονται λεπτομερῶς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς συλλογῆς διατρέξαντα ἔξοδα, συμποσωθέντα εἰς γρόσια 10,394 καὶ ἄσπρα 115.

Ὁ πόλεμος ἀπέληξε τότε εἰς τὴν γενομένην συνθήκην μετὰ τῆς Αὐστρίας μὲν τῷ 1791 ἐν Σιστοβίῳ, μετὰ τῆς Ρωσσίας δὲ τῷ 1792 ἐν Ἰασίῳ, βασιλεύοντος τοῦ σουλτάν Σελὶμ Γ', ὅστις διεδέξατο τὸν Ἀπταὺλ Χαμὶδ τῷ 1789 κατὰ μῆνα μάρτιον. Ἀλλ' ὅμως ἡ διὰ τὴν προσωρινὴν ἐκείνην ἀνάγκην τοῦ πολέμου ἀπαιτηθεῖσα καὶ ληφθεῖσα ἀπὸ τοῦ γένους τῶν Ρωμαίων ποσότης τῶν 5,000 ὀκάδων ἀργύρου ἔμεινεν ἔκτοτε ὀφειλομένη, μολονότι ἀπ' ἀρχῆς ἡ βασιλεία ὑπεσχέθη τὴν ἀπόδοσιν. Ἐκτοτε καὶ ἡ μέχρι τῆς σήμερον φαινομένη οἰκτρὰ ἀπογύμνωσις τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ παντὸς πολυτίμου κόσμου ἐπεκράτησεν ἐν ὅλῃ τῇ βασιλευούσῃ ταύτῃ, διότι πάνθ' ὅσα ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως ἐκτῆσαντο ἐξεκενώθησαν ἐπὶ τῆς βῆθείσης ἀνάγκης. Εἰ δέ τινα καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ 1790 ἔτους ἐκτῆθησαν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις, κάκεῖνα ἔλαβεν ἡ βασιλεία τῷ 1821 ἔτει, ὅτε προστίμου λόγῳ ἀπῆλθον παρὰ τοῦ Γένους ἡμῶν πάλιν ἄργυρον καὶ συνέλεξεν ἀπὸ πτωχῶν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἀπὸ πάσης οἰκίας ὀρθοδόξων.

Ἐὰν δὲ τὴν ἀξίαν τῶν πέντε χιλιάδων ὀκάδων ἀργύρου τοῦ δοθέντος ἐν τῇ ἀνάγκῃ τῆς βασιλείας τῷ 1789 ἔτει, ἀναγάγωμεν εἰς τὴν σημερινὴν τιμὴν, εὐρίσκουμεν ὅτι τὸ ὀφειλόμενον τῷ Γένει τῶν Ρωμαίων κεφάλαιον συμποσοῦται εἰς 6,000,000 γροσίων τῆς νῦν ἐποχῆς, ἥτινα ἂν λάθωμεν χρονικὸν τι διάστημα, 78 ἐτῶν λ. γ. πρὸς ὃ τοῖς ἑκατὸν τοκίζόμενα (καίτοι τοῦ Γένους ἡμῶν πρὸς 10 τοῖς 100 δανειζομένου πάντοτε σχεδὸν ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς) ἀναβαίνειν συμποσοῦμενα εἰς γρόσια 269,721,600. Τῶν δὲ γενομένων τότε ἐξόδων, ὡς εἴρηται, τὸ κεφάλαιον ἐκ γροσίων 10,394 συνιστάμενον, συμποσοῦται μετὰ τοῦ τόκου εἰς γρόσια 466,247, ὥστε 270 ἑκατομμύρια γροσίων ὀφείλονται παρὰ τῆς βασιλείας τῷ γένει ἡμῶν διὰ τὸν τότε δοθέντα ἐν τῇ ἀνάγκῃ αὐτῆς ἄργυρον.

Ἐὰν δὲ πρὸς 10 $\frac{0}{10}$ ὑπολογισθῇ ὁ τόκος τοῦ ἀρχικοῦ κεφαλαίου τῶν 6 ἑκατομμυρίων, τὸ δίκαιον τοῦ Γένους ἡμῶν ἀναβαίνει κατὰ τὸ εἰρημένον χρονικὸν διάστημα εἰς γρ. 10, 153, 796, 200, ἥτοι εἰς δεκάκισ χίλια ἑκατομμύρια γρόσια ἑκατὸν καὶ ἐν ἑκατομμύριον λιρῶν, ἢ δύο δισεκατομμύρια καὶ ἑκατὸν τριάκοντα ἐπτὰ ἑκατομμύρια φράγκων.

Εἰς ἀναγνώστην.

Η ΚΑΥΚΑΣΙΑ ΧΩΡΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΣ.

Παρατρέχουμεν τὰς μυθώδεις ἀφηγήσεις περὶ Κουκάσου φοβούμενοι μὴ ἀπολέσωμεν καὶ τὸ ελάχιστον τῆς ἀληθείας ἵχνος κεκρυμμένον ἐν ταῖς πολυπύχαις τῆς ἱστορίας σελίδι καὶ ἐξετάζουμεν ὅ,τι βεβαιότερον ἀπαντᾷ ἐν ταῖς ἐπιχωρίοις παραδόσεσιν.

Μεταξὺ λαῶν οὐσιωδῶς τὰ ἔθνη καὶ τὴν γλῶσσαν διαφερόντων ἀνίσχων ὁ Καύκασος ἦτο φυσικὸς φραγμὸς, ὃν ἀπὸ παλαιτάτων χρόνων διανοήθησαν νὰ ὀχυρώσωσιν. Διεσώθη ἐκ παραδόσεως τῆς Μαρπεσίας τὸ ὄνομα ἐπὶ σκοπέλου τῶν πυλῶν Δαριέλ, ἐνθα ὁ ἐπίσκοπος Ἰορνάνδης βεβαίως ὅτι ἡ βασίλισσα αὕτη τῶν Ἀμαζόνων κατεσκεύασεν ὀχυρώματα, ὃ δὲ Βιργίλιος ὕμνησεν ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ τὸ μαρπείσιον τοῦτο ὄρος.

Μὴ ἀπορίσῃ ὁ ἀναγνώστης ἐπὶ τῷ ὅτι ποιοῦμεθα λόγον περὶ Ἀμαζόνων, ἀφοῦ εἵπομεν ὅτι ἐκποῦμεθα πάσης ἀναμύξεως τῆς μυθολογίας ἐν τῇ προΐούσῃ ἀφηγήσει ἡμῶν. Αἱ περὶ τῶν μαχίμων τούτων γυναικῶν ἀφηγήσεις τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας Ἡροδότου, Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, Πλινίου καὶ εἴκοσιν ἄλλων ἐνίσχυνται ὑπὸ πολλῶν παραδόσεων καὶ ἀναμφηρίστων μνημείων, ὥστε ἀδιστακτικῶς παραδεχόμεθα ὡς ἀληθῆ τὴν βάσιν τῆς ἱστορίας ταύτης, ἣν ἡ φαντασία τῶν προγόνων ἡμῶν διὰ τοσούτων ἐπλούτισε στολισμάτων. Παράλογον θὰ ἦτο νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι αἱ Ἀμαζόνες ἐζησαν ἐν δημοκρατίᾳ ἄνευ ἀνδρῶν, καθὼς καὶ νὰ πιστεύσωμεν βεβαίως ὅτι τὸν μαστὸν τὸν ἐν ἀπέκοπτον πρὸς εὐχερέστερον τῶν ὅπλων χειρισμόν. Οἱ μῦθοι οὗτοι, ἀποτελεσμα ἀναπόφευκτον ἐποχῆς καθ' ἣν δὲν ὑπῆρχεν γνωστὴ ἡ τυπογραφία καὶ κατὰ συνέπειαν ἀρίστα ἐλεύθερον τὸ στάδιον τῶν ὑπερβολῶν ἐν ταῖς προφορικαῖς ἀφηγήσεσιν ὡς καὶ ταῖς ὁμαῖς ποιητικῆς φαντασίας ἐπανελήφθησαν περιπαθῶς ὑπὸ ῥαθύμων πνευμάτων, εἰς ἃ ἐφαίνετο εὐχερεστέρα ἡ ἄρνησις ἢ ἡ ἐμβριθὲς μελέτη· εἰς ἄλλους ὅμως δὲν ἀπέβη δυσχερὲς ἡ ἀποκάλυψις τῆς ἀληθείας περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀποικίας ταύτης τῶν μαχίμων Σκυθῶν, ἥτις ἀπὸ τῆς χώρας τῶν Μαιωτῶν μεταναστεύσασα καὶ τὸν Καύκατον διαβάσας ἐγκατέστη ἐν ταῖς πεδιάσεσι τῶν Θεμισκύρων. Οἱ κυριώτεροι μαχηταὶ τοῦ στρατοῦ τούτου διεμελίσθησαν ὑπὸ τῶν γειτόνων λαῶν ἢ ὑπεδουλώθησαν, αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν διατηροῦσαι ἐν τῇ δυστυχίᾳ τὴν ἀνάμνησιν τῶν πατρίων ἐθνῶν ἔλαβον τὰ ὅπλα ὅπως ὑπερασπίσωσι τὰ ἐαυτῶν τέκνα καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν· διότι ἅπαντα ἡ ἀρχαιότης παριστᾷ ἡμῖν ἐν τε συγ-